

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-17/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-2/24-T

Název	Střední odborná škola Třineckých železáren
Sídlo	Lánská 132, 739 61 Třinec-Kanada
E-mail	sekretariat@sostrinec.cz
IČO	27 856 216
Identifikátor	691 000 662
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Aleš Adamus
Zřizovatel	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.
Místo inspekční činnosti	Lánská 132, 739 61 Třinec-Kanada
Inspekční činnost na místě	8. 1. 2024 – 11. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborná škola Třineckých železáren (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny.

V době inspekční činnosti škola poskytovala vzdělávání v 11 oborech vzdělání, z toho střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou ve čtyřletém oboru vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika, 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy, 23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení, ve tříletých oborech vzdělání s výučním listem se žáci vzdělávali v oborech vzdělání 26-51-H/01 Elektrikář-silnoproud, 36-52-H/02 Instalatér, 65-51-H/01 Kuchař-číšník, 23-56-H/01 Obráběč kovů, 23-51-H/01 Strojní mechanik, 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby, 75-41-E/01 Pečovatelské služby a 23-51-E/01 Strojírenské práce.

Celkový počet žáků měl v posledních letech mírně vzestupnou tendenci. Ve školním roce 2023/2024 bylo ve 28 třídách zapsáno 455 žáků. Střední škola identifikovala 46 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž se 33 vzdělávalo v oborech Stravovací a ubytovací služby, Pečovatelské služby a Strojírenské práce. Deset žáků bylo v době inspekční činnosti vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) vykonává svou funkci od roku 2012. Část řídicích kompetencí účelně delegoval na své dva zástupce. Přenos informací v rámci školy je vzhledem k velikosti školy funkční, využívaný elektronický informační systém podporuje rychlou a efektivní komunikaci všech aktérů vzdělávání. Pravidelné porady vedení a pedagogické rady odpovídajícím způsobem posilují součinnost pedagogů. Komplexní strategie vývoje školy je sestavena v návaznosti na potřeby Třineckých železáren, a. s., od čehož se odvíjí průběžné změny školních vzdělávacích programů, které efektivně reagují na inovace pracovního procesu a zároveň žákům umožňují kvalitní přípravu pro práci v provozech obdobného zaměření. Složení pedagogického sboru umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Vedení školy provádí průběžně hospitační činnost a sleduje důležité oblasti vzdělávacího procesu. Organizace vzdělávání však nevytvářela optimální podmínky pro psychohygienu žáků a efektivní využití některých vyučovacích hodin s ohledem na nutnost přechodů žáků (i učitelů) v rámci rozlehlého areálu školy. Ředitel pravidelně realizuje evaluačně motivační rozhovory s vyučujícími, při kterých společně hodnotí dosavadní práci a diskutují o dalších plánech týkajících se rozvoje jejich vzdělávací činnosti. Plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vycházelo zejména z potřeb školy, ale i jednotlivých učitelů, kteří si vedou dokladové profesní portfolio, sloužící k detailnímu mapování jejich profesního rozvoje. Se záměrem sladování teoretické a praktické výuky jsou ve škole realizována setkání pedagogických pracovníků v programu „Společné učení“, v jehož rámci si sdělují také poznatky týkající se výchovných záležitostí žáků. Školní poradenské pracoviště věnuje adekvátní pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ukrajinským žákům i žákům se vzdělávacími a výchovnými problémy.

Vícezdrojové financování a zapojení do projektů umožňuje úspěšně realizovat vzdělávací programy. Ředitel účelně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky, inovaci prostor a z kvalitnější výuky. Na základě spolupráce s vnějšími partnery bylo do značné míry zmodernizováno vybavení pro odborný výcvik, díky čemuž se žáci seznamují s prací na moderních přístrojích používaných v reálných provozech.

Školní stravování je pro žáky zajištěno ve vlastní školní jídelně, která při sestavování jídelních lístků používá nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy. Strávníci mají možnost vybrat si z nabídky dvou hlavních jídel a pro větší pestrost jsou zařazeny dny mezinárodní kuchyně.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci pravidelně poučováni a seznamováni s riziky. Nedostatky byly shledány v administraci úrazů. Při práci v praktickém vyučování žáci používali vhodné osobní ochranné pracovní prostředky, které jsou jim poskytovány.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Během inspekční činnosti byla sledována výuka ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech a v praktickém vyučování (učební praxi a odborném výcviku). Celkově ve výuce převládala pozitivní, pracovně laděná atmosféra založená na respektu a otevřené komunikaci.

Průběh hospitovaných vyučovacích hodin českého jazyka a základů společenských věd byl postaven především na frontální výuce s dominantní rolí učitele a na metodě řízeného rozhovoru s důrazem kladeným na teoretické informace faktografického charakteru. Aktivita žáků byla vyžadována obvykle při práci s textem nebo při samostatné práci na zadaných úkolech. Zvolený způsob výuky neumožňoval výraznější uplatnění individuálního přístupu ke všem žákům, někteří z nich projevovali o vzdělávání jen minimální zájem. Menší pozornost byla věnována pochopení souvislostí a využití získaných poznatků v praxi. Didaktická technika byla většinou využita jen k projekci prezentací připravených vyučujícími k podpoře výkladu nového učiva, převažovaly však podklady textového charakteru, které si žáci pasivně zaznamenávali do sešitu. Ve výuce scházela větší názornost, propojení s reálným životem, se znalostmi a zkušenostmi žáků. Zvolené organizační formy i využívané metody výuky postrádaly obsahovou pestrost a neposkytovaly žákům dostatečný prostor pro rozvoj kompetencí k učení, kritického myšlení a čtenářské gramotnosti. Ojedinele byly využity interaktivní digitální materiály k procvičování gramatického učiva a ke zpestření výuky. Ve struktuře sledovaných hodin chybělo závěrečné shrnutí a upevňování probíraného učiva.

Ve sledované výuce cizích jazyků převažovala klidná pracovní atmosféra podporující proces učení, byla patrná vzájemná důvěra mezi učiteli a žáky. Vzdělávání probíhalo výhradně v cizím jazyce, český jazyk byl využit pouze k upřesnění pokynů a významu nově probíraných slov. Vyučující využívali rozmanité metody a formy výuky, většinou efektivně využívali nástrojů poskytovaných aplikací Google Classroom. Zvláště v anglickém jazyce docházelo k vhodnému zařazení aktivit zahrnujících používání odborných výrazů. Většinou scházela cílená diferenciacce učiva dle schopností a potenciálu žáků.

Ve výuce přírodovědných předmětů byly vhodně zařazeny demonstrační pokusy, které zvyšovaly názornost učiva a udržovaly pozornost žáků. Učitelé při výkladu využívali zkušenosti žáků z praktického života a žáci byli vedeni k aplikaci nově získaných poznatků. Nicméně ve výuce převažovala frontální forma s řízeným rozhovorem, učitelé jen v malé míře zařazovali kooperativní metody ve skupinách či dvojicích. Jen ojedinele byly realizovány formy výuky podněcující kritické myšlení a využívání informačních zdrojů. Nedostatečná diferenciacce učiva do značné míry omezovala možnosti žáků v porozumění probíraného učiva (4.3) Pozitivním znakem hospitované výuky byla kázeň žáků, přátelská atmosféra mezi vyučujícími a žáky.

Sledovaná výuka odborných předmětů byla vyučujícími dobře organizačně připravena. Byla vedena věcně a odborně správně. Někteří žáci se aktivně zapojovali, o svých zkušenostech a poznatcích vedli s pedagogy diskusi. Vyučující kladli důraz na využívání příslušné terminologie, na logické uchopení a praktické řešení problémů a důsledně vybízeli žáky k aplikaci osvojeného učiva do reálné praxe. Prostředky didaktické techniky byly účelně pedagogy využity. Převládající formou byla frontální výuka, vhodně doplněná samostatnou

práci žáků. V části hodin byla zaznamenána nižší míra diferenciací zadávaných úkolů podle individuálních schopností jednotlivců. Průběžné hodnocení práce poskytovalo žákům účelnou zpětnou vazbu o úspěšnosti jejich činností.

Průběh praktického vyučování (odborného výcviku a učební praxe) sledovaný na vybraných pracovištích napříč obory vzdělání měl odpovídající odbornou úroveň. Vyznačoval se promyšlenou organizací pracovních činností respektující specifika jednotlivých oborů. Pojetí výuky ovlivňovala osobnost učitele a praktická zkušenost. Rozsah pracovních činností, schopnost žáků pracovat samostatně, ve dvojicích i ve skupinách byly na dobré úrovni. Učitelé sledovali pokroky žáků, v případě potřeby jim poskytovali individuální pomoc, motivovali žáky a prohlubovali jejich zájem o zvolený obor a ve vhodných okamžicích podporovali také jejich kreativitu a poskytovali žákům zpětnou vazbu. Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. Z přímého pozorování bylo patrné, že si žáci při získávání odborných dovedností systematicky osvojují technologické postupy nezbytné pro budoucí praxi, upevňují důležité pracovní návyky, získávají smysl pro kvalitu, přesnost a zodpovědnost. Velkým přínosem pro efektivitu odborného vzdělávání a upevňování nabytých vědomostí a dovedností jsou ve výuce používané pracovní sešity, které vytvářejí vyučující pro jednotlivé obory vzdělání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vedení školy pravidelně sleduje a vyhodnocuje dosahované výsledky vzdělávání žáků. Přehled o znalostech jednotlivých žáků v průběhu vzdělávání škola získává prostřednictvím vlastních hodnotících nástrojů (především písemné a ústní zkoušení, hodnocení praktických dovedností atp.) a pololetních srovnávacích testů. U žáků oborů vzdělání Stravovací a ubytovací služby, Pečovatelství a Strojírenské práce je prováděno slovní hodnocení, které podněcuje žáky k sebereflexi a nabízí detailní popis znalostí a dovedností každého žáka. Na slabé výsledky výběrového testování žáků ve školním roce 2022/2023 zaměřeného na finanční gramotnost a čtenářskou gramotnost škola reagovala vytvořením strategie ke zvyšování čtenářské gramotnosti a zařazením tohoto tématu do plánu profesního rozvoje učitelů. Výsledky vzdělávání žáků čtvrtletně projednává pedagogická rada. Žákům s rizikem školní neúspěšnosti je poskytována podpora formou dobrovolných individuálních konzultací, možností docházky do maturitních seminářů či do kroužku zaměřeného na rozvoj čtenářské gramotnosti (Čtenářská pětiminutovka). V průběhu vzdělávání nabízí škola žákům se slabým prospěchem přestup do méně náročného oboru. Přesto škola eviduje vysoký počet neúspěšných žáků (na konci školního roku 2022/2023 neprospělo 27 % žáků). V posledních dvou letech se tzv. hrubá úspěšnost u maturitní zkoušky (poměr úspěšných žáků k počtu žáků, kteří se přihlásili k maturitní zkoušce) pohybovala v rozmezí 9,1 – 50 %. Nejvyšší neúspěšnost vykazují žáci ve vzdělávacím oboru Provoz a ekonomika dopravy. Výrazně lepších výsledků dosahují žáci oboru vzdělání Elektrotechnika.

Školní poradenské pracoviště pracuje na základě jasně vymezených kompetencí. Jeho členové se pravidelně scházejí a zabývají se aktuálními problémy, nastavují opatření k jejich eliminaci a následně vyhodnocují jejich účinnost. Informace týkající se žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou sdíleny na společném datovém mediu a přístupné pedagogům, aby tak mohli aktuálně přizpůsobovat výuku identifikovaným žákům. Tento systém pravidelného přenosu informací o potřebách žáků mezi výchovnými poradkyněmi a pedagogickými pracovníky je funkční, avšak realizace opatření doporučených školskými poradenskými zařízeními v průběhu vzdělávání závisí do značné míry na přístupu jednotlivých pedagogických pracovníků a ve sledovaných hodinách nebyla patrná. V zájmu prohlubování vztahů v třídních kolektivech je pro žáky nastupujících ročníků připravován

dvoudenní adaptační pobyt, jehož program je také zaměřen na témata prevence patologického chování. K podobným účelům také slouží sportovní akce pořádané v průběhu školního roku, turistický kurz a činnost zájmových kroužků (např. modelářství, elektronika, posilování, raketové sporty). Do žákovské samosprávy jsou voleni zástupci třídních kolektivů, kteří s vedením školy diskutují o svých návrzích týkajících se vzdělávání, aby tyto byly případně realizovány v zájmu zlepšování vzdělávacího procesu. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání a zveřejňuje aktuality týkající se její činnosti.

Předpokladem úspěšné přípravy a uplatnění absolventů je aktivní forma spolupráce s profesními svazy a s externími partnery při zajištění části praktického vyučování žáků, zapojení odborníků do výuky i závěrečných zkoušek. Prostřednictvím projektu Erasmus+ mají žáci vybraných oborů vzdělání příležitost získávat pracovní zkušenosti a posílit své jazykové kompetence v rámci zahraničních stáží (Itálie, Maďarsko). Také projekt příhraniční spolupráce s polskou odbornou školou je přínosem pro výměnu zkušeností z řad pedagogů a žáků.

K posilování zájmu a motivace žáků škola cíleně organizuje aktivity, při kterých žáci reálně aplikují získané vědomosti a dovednosti v praxi a v nichž mohou uplatnit svou kreativitu (školní EKOTÝM, Prezentáda odborných prací žáků v anglickém jazyce apod.). Žáci mají příležitost porovnat své odborné a klíčové kompetence v rámci soutěží, jichž se pravidelně účastní, např. v národním finále soutěže „Hydrogen horizon“ jsou úspěšní dlouhodobě. K pozitivní identifikaci žáků se školou přispívají také akce, které škola organizuje pro žáky i v rámci vyučovaných předmětů (exkurze, stáže, zahraniční výjezdy apod.).

Škola dlouhodobě přispívá k propagaci řemeslných oborů a technického vzdělání mezi dětmi a žáky mateřských a základních škol, a to především prostřednictvím akce „Řemeslné hry“, která je organizována ve spolupráci se zřizovatelem školy a dalšími externími partnery. (1.5)

Závěry

Vývoj školy

- Vybavení školních dílen moderními přístroji a informační technikou, revitalizace všech prostor školy.
- Došlo k dílčím personálním změnám.

Silné stránky

- Spolupráce s profesními a sociálními partnery pozitivně ovlivňuje rozvoj odborných kompetencí žáků a zároveň přispívá k popularizaci technického vzdělávání. (1.5)
- Škola ve spolupráci s externími partnery zajišťuje kvalitní podmínky pro odborné vzdělávání žáků. (2.4)
- V praktickém vyučování (v odborném výcviku a učební praxi) je účinně podporován individuální rozvoj každého žáka a je podporováno jejich pozitivní sebepojetí. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Dílčí nedostatky v kontrolní činnosti v oblasti organizace vzdělávání a administrace úrazů. (2.1)
- V teoretickém vyučování je v malé míře uplatňována diferenciacíe vzhledem k individuálním schopnostem a dovednostem žáků. (4.3)
- Ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 škola vykazuje vysokou neúspěšnost žáků při konání maturitní zkoušky. (5.1,5.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zavádět dle možností do teoretické výuky metody a formy podněcující kritické myšlení a využívání informačních zdrojů.
- Realizovat přednášky a workshopy na téma motivace k samostudiu a vzdělávání.
- Zefektivnit kontrolní činnost v oblastech řízení školy.
- Využívat diferenciaci ve výuce vedoucí k podpoře individuálních potřeb žáků a podněcovat je ke kritickému myšlení.
- Nastavit organizaci vzdělávání vzhledem k psychohygienickým potřebám žáků a efektivnímu využití vyučovacích hodin.
- Přiměřeně reagovat účinnými opatřeními na neúspěšnost žáků při konání maturitní zkoušky.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2023/2024
2. Školní řád a vnitřní řád školní jídelny platné ve školním roce 2023/2024
3. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2023/2024
4. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2023/2024
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
6. Plán práce ve školním roce 2023/2024
7. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2023/2024
8. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
10. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2023/2024
11. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy (vzorek)
12. Zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2023/2024
13. Dokumentace školního poradenského pracoviště vedená ve školním roce 2023/2024
14. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
15. Dokumentace k organizaci praktického vyučování vedená ve školním roce 2023/2024
16. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
17. Smlouvy o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání (vzorek)
18. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
19. Dokumentace k zajištění školního stravování pro školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Ing. Jaroslav Král, školní inspektor

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D., školní inspektorka

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA, školní inspektorka

31. 1. 2024